

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2016

1521/2016

Laki
sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Soveltamisala

1 §

Henkilöllinen soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka:

- 1) suorittaa asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaista asevelvollisuutta;
- 2) suorittaa siviilipalveluslain (1446/2007) mukaista siviilipalvelusta;
- 3) suorittaa naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaisesta asepalvelusta;
- 4) on puolustusvoimien järjestämässä sotilasvirkaan johtavassa koulutuksessa eikä ole sotilasvirassa;
- 5) on rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 25 §:ssä tarkoitetussa rajavartiolaitoksen virkaan johtavassa koulutuksessa;
- 6) osallistuu vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 35 §:ssä mainittuihin toimintoihin.

Palveluksella tarkoitetaan tässä laissa 1 momentissa mainittuun toimintaan osallistumista.

2 luku

Korvattavat vahinkotapahtumat

2 §

Korvattavat vahinkotapahtumat

Tämän lain mukaisena *vahinkotapahtumana* korvataan sotilastapaturma ja palvelussairaus siten kuin jäljempänä säädetään.

3 §

Lääketieteellisen syy-yhteyden arviointi

Vahinkotapahtuman korvaamisen edellytyksenä on todennäköinen lääketieteellinen syy-yhteys vahinkotapahtuman ja vamman tai sairauden välillä, jollei jäljempänä toisin

säädettä. Syy-yhteyden arvioinnissa otetaan huomioon erityisesti lääketieteelliset löydökset ja havainnot, vahingon sattumistapa, palveluksen aikaiset erityisolosuhteet sekä aikaisemmat vammat ja sairaudet.

4 §

Tapaturma

Tapaturmalla tarkoitetaan ulkoisesta tekijästä johtuvaa äkillistä ja odottamatonta tapahtumaa, joka aiheuttaa vamman tai sairauden.

5 §

Sotilastapaturma

Sotilastapaturmana pidetään tapaturmaa, joka on aiheutunut 1 §:ssä tarkoitetulle henkilölle:

- 1) palvelusta suoritettaessa tai sen edellyttämällä tai siihen välittömästi liittyvillä matkoilla;
- 2) sotilasoppilaitoksen tai Raja- ja merivartiokoulun valintakokeessa taikka niiden edellyttämällä tai niihin välittömästi liittyvillä matkoilla;
- 3) asevelvollisuuslain tai siviilipalveluslain mukaan palvelusajaksi laskettavalla vapaa-ajalla, isyysvapaalla tai lomalla.

6 §

Sotilastapaturman aiheuttama vian, vamman tai sairauden paheneminen

Sotilastapaturman seurauksena korvataan myös muun kuin tämän lain nojalla korvattavan vian, vamman tai sairauden paheneminen siltä osin kuin se vastaa sotilastapaturman syyosuutta. Syyosuutta arvioitaessa otetaan huomioon sotilastapaturman sattumismekanismi, vammaenergian voimakkuus ja sotilastapaturman ajallinen yhteys pahenemiseen sekä aikaisemmasta viasta, vammasta, sairaudesta ja kudosvauriosta johtuva myötävaikutus.

Korvausta pahenemisesta maksetaan enintään kuuden kuukauden ajan palveluksen päättymisestä, jollei toipuminen ole ilmeisesti viivästynyt pääasiallisesti vamman tai sairauden hoitoon liittyvien syiden vuoksi.

7 §

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttama vamma tai sairaus

Pahoinpitelyn ja toisen henkilön muun tahallisen teon aiheuttama vamma tai sairaus korvataan 5 §:n 3 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa aiheutuneena vain, jos teon pääasiallisena syynä on ollut palvelukseen osallistuminen.

8 §

Henkinen järkytysreaktio sotilastapaturman seurauksena

Sotilastapaturman seurauksena aiheutuneena henkisenä järkytysreaktiona korvataan:

- 1) akuutti stressireaktio, joka seuraa sellaisesta poikkeuksellista fyysistä tai psyykkistä henkistä rasitusta aiheuttavasta tapahtumasta, johon liittyy vakava turvallisuuden tai fyysisen koskemattomuuden menetys tai menettämisen uhka;
- 2) traumaperäinen stressihäiriö, joka seuraa sellaisesta rasittavasta, poikkeuksellisen uhkaavasta tai tuhoisasta tapahtumasta, joka todennäköisesti aiheuttaisi voimakasta ahdistuneisuutta melkein kenessä tahansa; ja

3) tuhoisaa kokemusta seuraava persoonallisuuden muutos, joka seuraa pitkäaikaisena tai pysyvänä reaktiona äärimmäisen voimakasta henkistä rasitusta synnyttävään tapahtumaan.

Traumaperäisen stressihäiriön ja tuhoisaa kokemusta seuraavan persoonallisuuden muutoksen korvaaminen edellyttää, että vahingoittunut on ollut välittömästi osallisena 1 momentissa tarkoitettussa tapahtumassa ja että vahingoittuneella on todettu traumaperäiseen stressihäiriöön sopiva oireisto kuuden kuukauden kuluessa tapahtumasta tai palveluksen päättymisestä.

9 §

Palvelussairaus

Palvelussairaudella tarkoitetaan 1 §:ssä mainitulle henkilölle palveluksessa aiheutunutta:

- 1) työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 26—30 §:n mukaista ammattitautia;
- 2) työtapaturma- ja ammattitautilain 18 §:ssä mainittua vammaa tai sairautta;
- 3) lihaksen tai jänteen äkillistä kipeytymistä, joka on tapahtunut ilman tapaturmaa yksittäistä kuormittavaa liikettä suoritettaessa;
- 4) muuta vammaa tai sairautta, joka on todennäköisesti palveluksen aiheuttama;
- 5) muun kuin tämän lain nojalla korvattavan vian, vamman tai sairauden pahenemista, joka johtuu todennäköisesti palveluksesta.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua lihaksen tai jänteen kipeytymisestä maksetaan korvausta, kunnes kipeytymä on parantunut, enintään kuitenkin kuuden viikon ajalta kipeytymisestä. Korvausta ei makseta, jos kipeytyminen johtuu aikaisemmasta vammasta tai sairaudesta tai sellaisesta kudosvauriosta, joka voi syntyä vain tapaturman aiheuttamana.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua sairauden tai vamman pahenemisesta maksetaan korvausta enintään kuuden kuukauden ajan palveluksen päättymisestä, jollei toipuminen ole ilmeisesti viivästynyt pääasiallisesti vamman tai sairauden hoitoon liittyvien syiden vuoksi.

3 luku

Etuudet

10 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain mukaiset etuudet

Vahinkotapahtuman johdosta maksetaan korvausta noudattaen, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain III osassa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 §

Vuosityöansion vähimmäismäärä

Tapaturmaeläkkeen ja perhe-eläkkeen perusteena käytettävän vuosityöansion vähimmäismäärä on työtapaturma- ja ammattitautilain 79 §:ssä tarkoitettu vähimmäisvuosityöansio kolmella kerrottuna.

1521/2016

12 §

Korvauksen suorittaminen

Tämän lain mukainen korvaus suoritetaan vahingoittuneelle ja sairastuneelle palveluksen päättymisen jälkeiseltä ajalta, jollei ole erityistä syytä korvata sairaanhoitokuluja myös palveluksen aikana.

Haittaraahaa voidaan maksaa, kun haitta on työtapaturma- ja ammattitautilain 83 §:n 2 momentin mukaisesti katsottava pysyväksi.

13 §

Suhde muun lain mukaiseen korvaukseen

Tämän lain nojalla myönnettäviin etuuksiin sovelletaan, mitä muussa laissa säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisista etuuksista. Tällöin ei kuitenkaan sovelleta, mitä liikennevakuutuslain (460/2016) 36 §:ssä säädetään työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen korvauksen huomioon ottamisesta korvattaessa henkilövahinkoa liikennevakuutuksesta.

4 luku

Toimeenpano ja muutoksenhaku

14 §

Toimivaltainen vakuutuslaitos

Tämän lain soveltamisalaan kuuluvassa korvausasiassa toimivaltainen vakuutuslaitos on Valtiokonttori.

15 §

Vahinkotapahtumasta ilmoittaminen

Vahingoittuneen on ilmoitettava hänelle sattuneesta vahinkotapahtumasta viivytyksettä esimiehelleen.

Palveluspaikan edustajan tulee ilmoittaa vahinkotapahtumasta Valtionkonttorille viivytyksettä ennen palveluksen päättymistä, jos vahinkotapahtuma todennäköisesti aiheuttaa sairaanhoidon tai kuntoutuksen tarvetta, pysyvää haittaa taikka työkyvyn heikentymää palveluksen päätyttyä.

16 §

Työtapaturma- ja ammattitautilain soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tämän lain mukaiseen asiaan sovelletaan, mitä työtapaturma- ja ammattitautilain IV osassa säädetään etuuksien toimeenpanosta. Lisäksi sovelletaan mitä mainitun lain IX osassa säädetään tietojen antamisesta, saamisesta ja salassapidosta, tietojen maksuttomuudesta, terveydentilätiedoista maksettavista korvauksista, rahamäärien ja korvausten tarkistamisesta työeläkeindeksillä ja palkkakertoimella, rahamäärien pyöristämisestä, vakuutuslaitoksen takautumisoikeudesta, vakuutuslaitoksen oikeudesta saada takaisin maksamansa täyskustannusmaksu liikennevakuutuslaitokselta, esteellisyydestä, asiakirjojen säilyttämisestä sekä siirto- ja ulosmittauskiellosta.

1521/2016

17 §

Muutoksenhaku, oikaisumenettelyt, päätöksen poistaminen ja takaisinperintä

Mitä työtapaturma- ja ammattitautilain VIII osassa säädetään muutoksenhausta, oikaisumenettelyistä, päätöksen poistamisesta ja takaisinperinnästä, sovelletaan myös tämän lain mukaiseen asiaan.

5 luku

Voimaantulo

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Tällä lailla kumotaan sotilastapaturmalaki (1211/1990). Jos muualla lainsäädännössä viitataan sotilastapaturmalakiin, sen asemesta sovelletaan tätä lakia.

Ennen tämän lain voimaantuloa sattuneisiin tapaturmiin ja ilmenneisiin palvelussairauksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 29 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila